

Yttrande avseende slutbetänkande SOU 2015:24 ”En kommunallag för framtiden”

Reumatikerförbundet organiserar människor med reumatiska sjukdomar, sjukdomar i rörelseorganen, såsom artros och generaliserad smärta. De reumatiska sjukdomarna är ett samlingsbegrepp för en mängd olika diagnoser. I Sverige brukar vi tala om att det finns ca 80 olika diagnoser och närmare 200 olika sjukdomstillstånd. Alla människor kan drabbas av en reumatisk sjukdom, ung som gammal. De reumatiska sjukdomarna är kroniska sjukdomar som det inte finns någon bot för och människor som drabbas av dem får leva med sin sjukdom resten av sitt liv.

Reumatikerförbundet är även en kunskapsorganisation som ger stöd till individen. Genom föreningsverksamhet, föreläsningar, kurser och konferenser får medlemmar kunskap och rådgivning om hur det är att leva med en reumatisk sjukdom eller vad som händer inom vårt forskningsområde. Vi är även en påverkansorganisation och driver för oss viktiga frågor, vi tar initiativ och är delaktiga i den politiska debatten.

Reumatikerförbundets olika föreningar och distrikt verkar i det lokala samhället. Många kommunala eller landstingskommunala funktioner och verksamheter är en del i våra medlemmars liv och vardag. Det kan handla om tillgång till träningslokaler, badanläggningar, eller frågor som rör tillgänglighet till kommunen olika verksamheter. Runt om i landet fyller Reumatikerdistrikten en viktig funktion för en stor grupp människor genom att de bedriver och administrerar rehabilitering och egen träning i varmt vatten. Denna utredning berör oss ur ett perspektiv som ideell organisation och vilken roll och vilket inflytande organisationer som vår kan ha i samhället. Vi har dock valt att bara svara på utredningen i de delar som vi berört ovan.

Reumatikerförbundet har följande att anföra på nämnda slutbetänkande:

Laglighetsprövning

För att värna den lokala demokratin håller Reumatikerförbundet med om att det är rimligt att behålla den grundläggande utgångspunkten i nuvarande system, med laglighetsprövning. Om medlemmarna är missnöjda med de folkvalda beslut i sak, hanteras det genom att medlemmarna i nästa val får rösta fram andra folkvalda, som ska verka i kommunen eller landstinget. Samtidig är laglighetsprövning ett viktigt komplement till rösträtten, eftersom det ger ett utrymme för medlemmarna att säkerställa att de som röstats fram, fattar lagliga beslut. Reglerna stärker rättssäkerheten och påverkar effektiviteten positivt.

Ideella föreningar medlem i kommunen

Utredningen föreslår också att ideella föreningar vars styrelse har säte i kommunen eller landstinget eller om föreningen bedriver verksamhet där, ska kunna vara medlemmar i kommunen och landstinget och ha talerätt vid kommunala beslut. Endast den som är medlem i kommunen eller landstinget får överklaga kommunala beslut genom laglighetsprövning. Laglighetsprövningen anses vara en slags medborgartalan, med ändamål att se till att den kommunala självstyrelsen utövas på rättsenligt sätt. Reumatikerförbundet tycker att förslaget är intressant och att det kanske kan bidra till en utveckling av den kommunala demokratin. Förslaget kan dock innebära en ökning av administrationen av de inkomna laglighetsprövningsmålen, då domstolen i vissa fall kommer att behöva begära in handlingar, som styrker att ingivaren är behörig att företräda den ideella föreningen. Det är dock viktigt att detta sker så att behörigheten inte ifrågasätts anser Reumatikerförbundet.

Förvaltningsrättsligt överklagande

Kommunala beslut kan även överklagas när det gäller nämnder och styrelsers verksamhet och då ett förvaltningsrättsligt överklagande. En grundläggande utgångspunkt är att en domstolsprövning ska stärka rättssäkerheten. Med rättssäkerhet brukar ofta avses ett direkt rättsskydd för den enskildes rättigheter. Förvaltningsrättsligt överklagande är det normala när beslut rör enskildas rättigheter och skyldigheter, t.ex. ekonomiskt bistånd eller bygglov. Här finns förslag i utredningen att ändra begreppet överklagande. Förslaget landar till slut i att det vore olyckligt, eftersom begreppet överklagande ur ett medborgarperspektiv är mer lättförståeligt. Av det begreppet framgår att det är fråga om en domstolsprövning av beslut man inte är nöjd med. Här är Reumatikerförbundet enig utredningens förslag.

Avslutningsvis ställer sig Reumatikerförbundet dock lite frågande till utredningens syfte. Är förslagen med rättsprövningsprocesser är en ändamålsenlig väg att gå? Att se över de svenska politiska systemet, förutsättningar och villkor är också värt att utveckla, för att fördjupa och skapa bättre demokratiska förutsättningar.

Stockholm den 27 oktober 2015

Reumatikerförbundet

Anne Carlsson